

KARTA OPISU MODUŁU KSZTAŁCENIA		
Nazwa modułu/przedmiotu Toksykologia – toksykologiczne podstawy bezpieczeństwa chemicznego		Kod
Kierunek studiów Technologia ochrony środowiska	Profil kształcenia (ogólnoakademicki, praktyczny) Ogólnoakademicki	Rok / Semestr 4/7
Ścieżka obieralności/specjalność	Przedmiot oferowany w języku:	Kurs (obligatoryjny/obieralny)
Stopień studiów: I stopień	Forma studiów (stacjonarna/niestacjonarna) stacjonarne	
Godziny Wykłady: 30 Ćwiczenia: - Laboratoria: - Projekty/seminaria: -		Liczba punktów 3
Status przedmiotu w programie studiów (podstawowy, kierunkowy, inny) podstawowy		(ogólnouczelniany, z innego kierunku) ogólnouczelniany
Obszar(y) kształcenia i dziedzina(y) nauki i sztuki		Podział ECTS (liczba i %)
Odpowiedzialny za przedmiot / wykładowca: dr inż. Zbigniew Górski e-mail Zbigniew.gorski@gmail.com tel. 61 6652-654 Wydział Technologii Chemicznej ul. Berdychowo, 60-965 Poznań		
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych:		
1	Wiedza:	Student powinien znać chemii ogólnej i organicznej. Student powinien znać podstawy biologii.
2	Umiejętności:	Student powinien potrafić realizować samokształcenie. Student powinien potrafić korzystać z internetowych źródeł informacji.
3	Kompetencje społeczne	Student powinien rozumieć potrzebę dalszego samouczenia oraz uczenia innych osób (studentów). Student powinien rozumieć, że od jakości jego pracy zależy bezpieczeństwo pracy innych osób.
Cel przedmiotu: Poznanie podstawowych dróg wchłaniania toksyn oraz sposobów ich biotransformacji w organizmach żywych i roślinach. Opanowanie sposobów poszukiwania właściwości toksykologicznych substancji znanych i preparatów. Poznanie podstaw posługiwania się europejskimi systemami klasyfikacji substancji i preparatów. Poznanie metod organizacji służb kontroli i monitoringu skażeń. Poznanie roli inżyniera w zapewnieniu bezpieczeństwa chemicznego.		
Efekty kształcenia i odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia		
Wiedza:		
1. Student zna zasady ochrony środowiska naturalnego związane z produkcją chemiczną i gospodarką odpadami - K_W05 2. Student ma wiedzę z zakresu technik i metod charakteryzowania i identyfikacji substancji i preparatów. - [K_W09] 3. Student posiada znajomość nowych tendencji w organizacji służb kontroli skażeń. - [K_W11] 4. Student ma wiedzę ogólną niezbędną do rozumienia społecznym, ekonomicznym, prawnych i innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej - K_W14 5. Student posiada wiedzę o zagrożeniach związanych z realizacją procesów chemicznych i zasadach szacowania ryzyka, zna konwencje międzynarodowe i dyrektywy UE w zakresie bezpieczeństwa technicznego, oraz zna zasady organizacji rynku produktów chemicznych (REACH). - [K_W16]		
Umiejętności:		
1. Student pozyskuje informacje z literatury, baz danych oraz innych źródeł związanych z naukami chemicznymi, integruje je, interpretuje oraz wyciąga wnioski i formułuje opinie- [K_U01] 2. Student wykorzystuje techniki komunikacyjno-informacyjne dla rozwiązania typowych dla działalności inżynierskiej z zakresu toksykologii chemicznej - [K_U09] 3. Student uwzględnia regulacje prawne w obszarze norm toksykologicznych. - [K_U10, K_U14] 4. Potrafi dokonać analizy, zweryfikować istniejące rozwiązania techniczne w zakresie zagrożeń toksykologicznych dla zatrudnionych i otoczenia. – [K_U16]		

Kompetencje społeczne:
1. Student rozumie potrzebę samokształcenia i podnoszenia swoich kompetencji zawodowych. - [K_K01]
2. Student ma świadomość przestrzegania zasad etyki inżynierskiej w szeroko pojętym zakresie. - [K_K02, K_K05]
3. Student potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role. - [K_K03]

Sposoby sprawdzenia efektów kształcenia
Wykład jest zaliczany na podstawie samodzielnie przygotowanej karty charakterystyki preparatu chemicznego (Złożona mieszanina (np. płyn do impregnacji przeciwwilgociowej do drewna). Rodzaj preparatu i jego skład określony jest przez prowadzącego zajęcia.

Treści programowe
<p>W ramach wykładu omawiane są następujące zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toksykologia – zakres i kierunki działania, kierunki rozwoju, - trucizny i ich działanie – definicja, uszkodzenia biochemiczne, zatrucia i ich skutki, - biochemiczne podstawy życia – błona komórkowa, budowa, właściwości, mechanizmy transportu przez błonę, - oddziaływanie toksyn z materią – jonizacja, wzbudzenie, rodniki, podstawowe informacje o materii żywej, woda, radioliza wody, pierwiastki niezbędne do życia, lipidy, aminokwasy, białka, struktura białek, DNA, RNA, - czynniki warunkujące toksyczność – czynniki fizykochemiczne: rozpuszczalność, współczynnik podziału, dysocjacja, pH, pKa, prężność pary, wielkość cząstek, budowa chemiczna, efekt elektronowy, wiązania, izomeria i grupy funkcyjne, - czynniki biologiczne: wiek, płeć, sposób odżywiania, stan zdrowia, czynniki genetyczne, czynniki środowiskowe, - dawki – graniczna (progowa), lecznicza, toksyczna, śmiertelna LD i LD50, - losy trucizn w organizmie – biotransformacja (utlenianie alkoholi, aldehydów,), hydroliza enzymatyczna (estrów, amidów, hydrazydów, nityli), II faza biotransformacji – reakcje sprzęgania, indukcja i inhibicja enzymów mikrosomalnych, - bezpieczeństwo chemiczne – podstawowe regulacje prawa polskiego i UE w zakresie bezpieczeństwa chemicznego, podział na substancje i preparaty, kategoryzacja substancji i preparatów rola i zadania: Biura ds. Substancji Preparatów Chemicznych, REACH, CLP, - toksykologia przemysłowa – kierunki i zadania, toksykometria, monitorowanie powietrza, zasady i strategia pobierania próbek powietrza, najwyższe dopuszczalne stężenie, dopuszczalne stężenie chwilowe, łączne działanie kilku trucizn, dopuszczalne stężenie biologiczne, - toksykologia środowiskowa – skażenie środowiska naturalnego, chemiczne zanieczyszczenie środowiska (spalanie węgla, drewna, produktów ropopochodnych), rola warunków klimatycznych i geograficznych, podział zanieczyszczeń powietrza, - nowoczesne metody analizy toksykologicznej – sensory chemiczne, mikrosystemy przepływowe LOC, mikroskopia konfokalna i ramanowska, zintegrowane systemy interwencyjno analityczne (system Proteusz).

Literatura podstawowa:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Toksykologia. Praca zbiorowa pod redakcją W. Semczuka. PZWL. W-wa 1994. 2. S. F. Zakrzewski: Podstawy toksykologii Środowiska. PWN. W-wa 1995. 3. Molekularne mechanizmy przekazywania sygnałów w komórce. Praca zbiorowa pod redakcją L. Konarskiej. PWN. W-wa 1995.

Literatura uzupełniająca:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Poradnik dotyczący identyfikacji i nazewnictwa substancji w systemie REACH. © Europejska Agencja Chemikaliów, 2007 2. Poradnik sporządzania kart charakterystyki niebezpiecznych substancji chemicznych. Polska Izba Przemysłu Chemicznego – Związek Pracodawców, Europejska Rada Przemysłu Chemicznego (Cewic) W-wa 2001, Bruksela 2001. Weryfikacja aktualizacji listopad 2002. 3. Wstępne wytyczne dotyczące rozporządzenia CLP © Europejska Agencja Chemikaliów, 1009r. 4. Poradnik w pigułce – Postępowanie z danymi rejestracyjnymi oraz dokumentacją rejestracyjną. Europejska Agencja Chemikaliów, Helsinki, 2009.

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

Czynność	Czas (godz.)
1. wykład	30
2. konsultacje do wykładu i pracy zaliczeniowej	6
3. przygotowanie pracy zaliczeniowej	10

Obciążenie pracą studenta
----

forma aktywności	godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	46	3
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	36	0
Zajęcia o charakterze praktycznym	0	0